

POSTANOWIENIE

Dnia 5 października 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z powództwa Przedsiębiorstwa Usług Technicznych O. sp. z o.o. w K.
przeciwko K. sp. z o.o. w K.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 5 października 2017 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 22 grudnia 2016 r., sygn. akt I ACa (...),

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

**2) oddala wniosek pozwanego o zasądzenie kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Strona powodowa Przedsiębiorstwo Usług Technicznych O. sp. z o.o. w K. złożyła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 22 grudnia 2016 r. oddalającego apelację od wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 23 maja 2016 r. oddalającego powództwo o zasądzenie od strony pozwanej K. sp. z o.o. kwoty 131 339,50 zł wraz z odsetkami.

Sąd Najwyższy, oceniając – na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. – skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

Celem skargi kasacyjnej jest ochrona interesu publicznego polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. Jego rola nie polega zatem na korygowaniu ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa, nawet gdyby one rzeczywiście wystąpiły. W ramach tzw. przedsądu Sąd Najwyższy bada, czy wskazano i należycie umotywowano przyczyny powołane w art. 398⁹ § 1 k.p.c., tj. czy występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania z uzasadnieniem jest oddzielną jednostką redakcyjną skargi kasacyjnej, uregulowaną w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Nie wystarcza odwołanie się do uzasadnienia podstaw skargi kasacyjnej, nawet jeżeli wskazano w nim tożsame argumenty (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 19 czerwca 2008 r., II UZ 18/08; z dnia 10 marca 2016 r., II CSK 10/16 – nie publ.). Wymaganie to wynika stąd, że postanowienie w przedmiocie przyjęcia skargi do rozpoznania zapada podczas innego posiedzenia i w innym składzie niż rozpoznanie skargi kasacyjnej (art. 398¹⁰ zd. 2 k.p.c.).

W niniejszej skardze oparto się na przyczynach wskazanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Zdaniem skarżącego w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne dotyczące kwestii, czy w świetle art. 647¹ § 2 i § 5 k.c. istotnym jest uzależnienie formy wyrażenia zgody przez inwestora oraz sposobu jej wyrażenia od etapu prac podwykonawcy na jakim jest ona wyrażana tj. czy brak sprzeciwu inwestora na końcowym etapie prac podwykonawcy jest wystarczający do powstania odpowiedzialności inwestora, czy też wówczas wymagane jest wprost oświadczenie inwestora o wyrażeniu zgody na umowę podwykonawcy z wykonawcą. Skarżący podnosi także, że skarga jest oczywiście uzasadniona wskazując na błędne zastosowanie przepisów prawa materialnego 647¹ § 2 k.c. w zw. z art. 60 k.c. i art. 647¹ § 5 k.c. W jego ocenie Sąd Apelacyjny pominął, że zgodnie z art. 647¹ § 2 k.c. zgoda inwestora może być wyrażona w sposób

dorozumiany, a inwestor powinien mieć możliwość zapoznania się z istotnymi postanowieniami umowy z podwykonawcą, nie ma przy tym obowiązku przedkładania inwestorowi samej umowy w sytuacji, gdy pomimo wiedzy o podwykonawcy pozostał bierny. Skarżący powołał się ponadto na kwalifikowane naruszenie prawa procesowego: art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., które jego zdaniem miało istotny wpływ na wynik postępowania.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) powinno w zasadzie spełniać wymagania stawiane zagadnieniu prawnemu przedstawianemu przez sąd drugiej instancji w razie powstania poważnych wątpliwości na podstawie art. 390 § 1 k.p.c., których nie można rozwiązać za pomocą powszechnie przyjętych reguł wykładni prawa (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2014 r., I UK 361/13, z dnia 14 września 2012 r., I UK 218/12 – nie publ., postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 2015 r., III CZP 16/15, z dnia 24 października 2012 r., I PK 129/12 – nie publ.). Wspomniane wątpliwości muszą znajdować się w związku z rozstrzygnięciem sprawy (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 2014 r., III CZP 79/14, BSN 2014, nr 11, s. 7), przedstawionym w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2013 r., III CZP 71/13, nie publ.). Istotne zagadnienie prawne należy postawić w sposób tak ogólny i abstrakcyjny, by mogło być rozpatrywane w oderwaniu od konkretnego stanu faktycznego, a wątpliwości z nim związane muszą mieć charakter wyłącznie prawny, czyli nie mogą obejmować elementów stanu faktycznego sprawy (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2012 r., III CZP 14/12, z dnia 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14, z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14 – nie publ.). Kolejnym niezbędnym elementem uzasadnienia jest wskazanie przepisu prawa, który wzbudził poważne wątpliwości, różnych możliwych sposobów jego interpretacji, wynikających z judykatury lub piśmiennictwa, w tym również zajęcia przez samego skarżącego stanowiska (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 2014 r., II PK 257/13, nie publ., postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2013 r., III SK 54/12,

nie publ.). Wymagania tego nie można zastąpić postawieniem samych pytań do rozstrzygnięcia (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2011 r., I PK 52/11, nie publ.). Jednocześnie zagadnienie prawne może zostać uznane za istotne tylko wtedy, kiedy Sąd Najwyższy nie wyraził jeszcze stanowiska w związku z przedstawionym problemem, bądź wykazania przyczyn uzasadniających jego zmianę (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP 2003, nr 13, poz. 5).

Przedstawiony wywód nie odpowiada powyższym wymaganiom, bowiem skarżący w uzasadnieniu wniosku ograniczył się w zasadzie do postawienia pytania, z pominięciem przedstawienia pogłębionej argumentacji jurydycznej dotyczącej tego zagadnienia, poglądów judykatury i piśmiennictwa oraz ewentualnych występujących rozbieżności w interpretacji przepisów art. 647¹ § 2 i art. 647¹ § 5 k.c. Po drugie, tak sformułowane zagadnienie prawne dotyczące uzależnienia skuteczności wyrażenia zgody przez inwestora od jej formy i etapu prac podwykonawcy pozostaje bez związku z rozstrzygnięciem niniejszej sprawy, skoro z uzasadnienia zaskarżonego wyroku jednoznacznie wynika, że Sąd Apelacyjny uznał, że powód nie udowodnił, aby pozwany inwestor wyraził zgodę na zawarcie przez niego umowy z wykonawcą w jakiegokolwiek formie, nawet po zakończeniu prac.

Z kolei dla skutecznego powołania w skardze przyczyny z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego mającej charakter wyraźny, widoczny *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 czerwca 2016 r., IV CSK 729/14 oraz z dnia 15 lipca 2015 r., IV CSK 17/15 – nie publ.). Musi być zatem oczywiste, że ma miejsce kwalifikowana postać naruszenia prawa, zauważalna bez głębszej analizy przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, która przesądza o wadliwości zaskarżonego orzeczenia w stopniu nakazującym uwzględnienie skargi (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2012 r., II CSK 225/11, nie publ.; z dnia 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, nie publ.). Nie wystarcza naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam

zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2015 r., IV CSK 189/15, nie publ.). Skarżący powinien nie tylko przywołać konkretne przepisy prawa, którym – jego zdaniem – Sąd drugiej instancji uchybił, ale także przytoczyć odpowiednią juretryczną argumentację odnoszącą się do oczywistości ich naruszenia (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 2013 r., I UK 214/13, nie publ.).

Skarga nie odpowiada i tym wymaganiom. Po pierwsze, także w zakresie zarzucanego naruszenia przepisów prawa materialnego tj. art. 647¹ § 2 i art. 647¹ § 5 k.c., oparta jest na zakwestionowaniu podstawy faktycznej rozstrzygnięcia i przedstawieniu własnej interpretacji okoliczności faktycznych sprawy, odmiennych od ustaleń poczynionych przez sąd odwoławczy, co w myśl art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c. jest niedopuszczalne. Ponadto, w zakresie w jakim kwestionuje ocenę prawną tych okoliczności dokonaną przez Sąd Apelacyjny, przedstawione wywody nie zawierają - w konfrontacji z motywami rozstrzygnięcia - przekonujących argumentów, że zaskarżony wyrok został wydany z naruszeniem wskazanych przepisów prawa, potwierdzającym oczywistą zasadność skargi w wyżej przedstawionym rozumieniu. Przesłanka zgody inwestora przewidziana w art. 647¹ § 2 k.c. była przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego w licznych orzeczeniach (por. m.in. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 29 kwietnia 2008 r., III CZP 6/08, OSNC 2008, nr 11, poz. 121, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 17 lutego 2016 r., III CZP 108/15, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 października 2016 r., I CSK 645/15, nie publ.), w których wyjaśniono, że zgoda inwestora na zawarcie przez wykonawcę z podwykonawcą może być wyrażona w dwojaki sposób: bierny, objawiający się brakiem zgłoszenia przez inwestora na piśmie sprzeciwu lub zastrzeżeń w terminie 14 dni od przedstawienia mu przez wykonawcę umowy z podwykonawcą lub jej projektu (art. 647¹ § 2 zd. 2 k.c.), albo czynny, polegający na wyraźnym lub dorozumianym oświadczeniu woli. Zgoda czynna może więc przybrać różną formę; inwestor może ją wyrazić w sposób wyraźny pisemnie lub ustnie albo przez inne zachowanie, które w sposób dostateczny ujawnia jego wolę. Oceny, czy doszło do złożenia dorozumianego

oświadczenia woli trzeba dokonać na podstawie całości okoliczności faktycznych konkretnej sprawy. W przedstawionej argumentacji skarżący nie wykazał, że temu obowiązкови uchybił Sąd Apelacyjny, który - wbrew twierdzeniom skarżącego – nie pominął, że zgodnie z art. 647¹ § 2 k.c. zgoda inwestora może być wyrażona w sposób czynny dorozumiany, a dokonał oceny okoliczności faktycznych sprawy pod kątem tego, czy doszło do wyrażenia przez inwestora zgody w ten właśnie sposób.

Skarżący powołał się także w ramach tej przesłanki na naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., lecz mając na uwadze, że uzasadnienie ograniczył w tym zakresie do zakwestionowania oceny materiału dowodowego dokonanej przez Sąd Apelacyjny, co w świetle art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c. jest niedopuszczalne, nie można uznać, że wykazał kwalifikowaną postać naruszenia wskazanych przepisów.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania i oddalił wniosek pozwanego o zasądzenie kosztów postępowania wobec jego nieprawidłowego sformułowania (nie powiązania bezpośrednio z wnioskiem o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania).